

оттеглимъ отъ огнище-то, усѣщама студъ. Нъ какво нѣчто е топлина-та? Физици-ти за да истълкувать явленія-та отъ топлинж прїимжть, че тя е като една влага, коя-то ся прѣлива измежду тѣла-та и ся мжчи да дохожда все на еднакво количество у всички тѣла. Оттова отъ нѣ-топлым-ты тѣла, гдѣ-то има повече топлинж, излиза, та минува у нѣ-студены-ты, кон-то ѣж прибирать, та едни-ты стынжть, а другы-ты ся сгрѣвать до кога-то най-сѣтнѣ; всички ставать еднакво топлы.

Стыпень-тъ на топлинж-тж у едно тѣло ся нарича *температура* на онова тѣло; ако нѣкое тѣло ся сгрѣва, то температура-та му *расте* или ся *подвига*, ако ли отпуца отъ топлинж-тж си та стыне, то температура-та му *намялава* или *спада*. За да ся мѣрять температуры-ты у тѣла-та, има измыслены особены есждово, кон-то наричять *термомешры* или *шоломѣры*.

Толомѣры. — Общо и главно свойство на топлинж-тж е да распуца и расширява тѣла-та, у кон-то ся набира. Оттова колко-то повече топлина ся набира у нѣкое тѣло, толкова повече то трѣбува да ся распуца и расширява и наоцакы, колко-то повече стыне, толкова повече ѣце ся свива и сбира. По това, наопакы, распуцаніе-то на тѣла-та може да служи като мѣрило на количество-то на топлинж-тж у тѣхъ. На това свойство на топлинж-тж да распуца и расширява тѣла-та е основана направа-та на термометры-ты.

Зимжть еднж тѣнкж цѣвъ съ тѣснж дупкж на ѣж споявать съ едно малко топче, у кое-то синвать живакъ. Турять послѣ топче-то на силнж топлинж, напр. у водж, коя-то врн и клока. Тогава живакъ-тъ отъ топлинж-тж ѣце ся расшири та ѣце възлѣзе на горѣ изъ дупчицж-тж по цѣвъ-тж; кога стигне горѣ до връха заваривать горній отвореный край и го запушвать какво-то да не отдышя. Послѣ свалять цѣвъ-тж съ топче-то на ѣж турять въ стльченъ ледъ, кой-то зима да ся топи. Тогава живакъ-тъ като изстыне ѣце ся свые та ѣце спадне долѣ и гдѣ-то ся запре турять еднж драскж и забѣлѣжять 0. Послѣ турять топче-то у врѣлж водж; живакъ-тъ сега отъ топлинж-тж ѣце ся расшири та ѣце възлѣзе на горѣ по цѣвъ-тж. Гдѣ-то ся запре турять другж драскж и забѣлѣжять 100, послѣ изваждать цѣвъ-тж изъ водж-тж и разстояніе-то между забѣлѣжены-ты 0 и 100 дѣлятъ на 100 равны части. Такыва части забѣлѣжять и на долѣ подъ 0, и